

Către: **Comisia Parlamentară Mediu, Climă și Tranziție Verde**

Nr. 91/24-EC din 02 iulie 2024

Ref: proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului

Stimați Deputați,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează considerațiunile sale și intervine în atenția Dvs. în contextul consultărilor publice asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, nr. 180 din 10.06.2024, reiterând necesitatea ajustării mecanismului existent pentru implementarea eficientă a Responsabilității Extinse a Producătorului, și urmare a examinării proiectului înaintat Vă comunică următoarele.

Amendamentele propuse la articolul 3:

- I. *"ambalaj de desfacere* - ambalajele proiectate și destinate a fi umplute la punctele de vânzare, precum și ambalajele de unică folosință, destinate a fi umplute în punctele de desfacere, în conformitate cu lit. b) din Anexa nr. 1 a Hotărârii Guvernului nr. 561/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje."

Comentarii și propuneri: Această redacție corelată cu prevederile propuse ale art. 11, alin.(1) și (2) stipulează că obligația de plată a taxei pentru ambalajele de desfacere revine celor care fabrică/importă aceste tipuri de mărfuri. În acest sens atenționăm asupra următoarelor considerente:

- 1) Sintagma "ambalajele proiectate și destinate a fi umplute la punctele de vânzare" poate fi interpretată ca acoperind doar ambalajele care vor fi **efectiv** umplute la punctele de vânzare. În acest caz, o serie de ambalaje vândute în rețelele comerciale ca produse separate cum ar fi recipientele de apă din plastic, caserolele alimentare, etc. nu vor face obiectul legii și nu vor fi supuse plății pentru poluare mediului.
- 2) Similar, sintagma " ambalajele de unică folosință, destinate a fi umplute în punctele de desfacere" poate rezulta în mărfurile de unică folosință cum ar fi farfuriile și paharele de unică folosință care vor fi umplute la locul consumatorului final care le va achiziționa nu vor face obiectul legii și nu vor fi supuse plății pentru poluare mediului.

Astfel, se impune necesitatea clarificării aspectelor menționate supra pentru a asigura o abordare echitabilă și corectă în implementarea REP pentru toate tipurile de ambalaj. În acest sens se poate considera suplimentarea noțiunii de ambalaj de desfacere cu text "**indiferent de faptul utilizării finale ale acestuia de către deținătorii deșeurilor**".

- II. Noțiunea de "plasare pe piață" înseamnă orice tip de furnizare a unui produs pe piață pentru prima dată, cu titlu profesional, spre distribuire, consum sau utilizare în cursul unei activități

comerciale, fie contra cost, fie gratuit. Importul pe teritoriul vamal al Republicii Moldova se consideră plasare pe piață.

Comentarii și propuneri: Redacția propusă lasă loc de interpretare cu privire la următoarele aspecte fundamentale:

- 1) Obligarea instituțiilor publice/bugetare să se conformeze cerințelor de REP și, implicit, să plătească taxa pentru poluarea mediului, or potrivit amendamentului propus subiecții taxei reglementate de articolul 11 sunt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.
- 2) Obligarea organizațiilor necomerciale să se conformeze cerințelor de REP și, implicit, să plătească taxa pentru poluarea mediului, or potrivit amendamentului noțiunea de "*plasare pe piață*" impune o astfel de obligație doar pentru produsele distribuite, consumate sau utilizate în cursul unei activități comerciale.
- 3) Obligarea agenților economici din regiunea Transnistreană să se conformeze cerințelor de REP și, implicit, să plătească taxa pentru poluarea mediului. Referința la importul pe teritoriul vamal al RM, ar trebui clarificată ținând cont de anumite particularități/circumstanțe specifice. În context, menționăm că potrivit art.4 din Codul vamal, teritoriul vamal al RM reprezintă un teritoriu vamal unic ce include teritoriul terestru, apele interioare, apele teritoriale și spațiul aerian de deasupra acestora. Frontiera vamală a RM constituie frontiera de stat a Republicii Moldova. În cazul în care prin redacția propusă se dorește ancorarea și unor astfel de subiecți prin referința la "*import*", modul practic în care va fi administrată conformarea cerințelor REP/plății taxei de mediu este unul care pare a fi destul de dificil de administrat, având în vedere lipsa controlului de către autoritățile moldovenești în acest teritoriu. În altă ordine de idei, includerea prin modificările propuse la art.11 în calitate de subiecți ai taxei a cumpărătorilor din RM care procură mărfuri indicate la alin. (2) lit. a), b) și c) de la persoane din regiunea Transnistreană, ar putea dubla o astfel de obligație – odată prin importul mărfurilor de către agenții economici din regiunea Transnistreană și, ulterior, prin procurarea acestor mărfuri de către cumpărătorilor din RM de la persoane din regiunea Transnistreană.
- 4) Potrivit dispozițiilor vamale mărfurile străine destinate comercializării pe piața RM sau uzului personal pe teritoriul vamal fac obiectul punerii în liberă circulație (import). În context, merită menționat faptul că mărfurile străine pot fi plasate pe teritoriul țării în unul dintre următoarele regimuri vamale: a) punerea în liberă circulație (import); b) regimuri speciale; c) export. Totodată, potrivit legislației vamale mărfurile pot fi plasate într-una dintre următoarele categorii de regimuri speciale: a) tranzit, care cuprinde tranzitul extern și tranzitul intern; b) depozitare, care cuprinde antrepozitul vamal și zonele libere; c) utilizare specifică, care cuprinde admiterea temporară și destinația finală; d) prelucrare, care cuprinde perfecționarea activă și perfecționarea pasivă. În context, urmează a fi clarificate condițiile de aplicare a cerințelor de REP/achitare a taxei pentru poluarea mediului în cazul celorlalte regimuri vamale, având în vedere faptul că ar putea exista

regimuri vamale speciale, în cadrul cărora, de asemenea, pot fi introduse mărfuri, ambalate în ambalaje, care ulterior devin deșeu pe teritoriul RM.

- 5) Mai mult, merită menționat că potrivit redacției actuale a art.11 alin.(6) din Legea nr.1540/1998 mărfurile și ambalajele destinate exportului sunt scutite de taxa pentru poluarea mediului. Timp în care, pct. 12 din HG nr.561/2020 stabilește **o regulă/condiție distinctă** din punct de vedere al cerințelor REP și anume *”în vederea realizării obiectivelor prevăzute la pct.11, deșeurile de ambalaje exportate, cu respectarea prevederilor art.63 și 64 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile, pot fi considerate pentru atingerea țintelor de valorificare și reciclare numai dacă există o dovadă scrisă ce confirmă că valorificarea/reciclarea ambalajelor a avut loc.”* Astfel de condiții diferite de reglementare pot crea confuzii legate de aplicarea formulei pentru scopul calculării taxei, în condițiile în care pentru scopul obiectivului de valorificare prevăzut de HG sus-menționat sunt luate în calcul doar deșeurile de ambalaje exportate și doar dacă există o dovadă scrisă ce confirmă că valorificarea/reciclarea ambalajelor, în timp ce agenții economici pot exporta nu doar deșeurile de ambalaj în mod individual, ci ca ambalaj primar, secundar, terțiar al mărfurilor/produselor exportate.
- 6) Sintagma cu titlu profesional creează ambiguitate privind interpretabilitatea prevederii, Legea nr. 231 din 23-09-2010 cu privire la comerțul interior operează doar cu noțiunile de titlu oneros și titlu promoțional.

Amendamentele propuse la articolul 11:

- I. *”Obligația privind taxa pentru mărfurile indicate la alin. (2) survine la momentul importului pentru importatori, la data plasării pe piață a mărfurilor și/sau ambalajelor respective pentru producătorii locali, la data procurării mărfurilor și/sau ambalajelor de la persoanele fizice și juridice de pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al acesteia.”*

Comentarii și propuneri: Propunem să fie modificat termenul obligației fiscale în cazul achizițiilor din partea stângă a Nistrului – din data procurării în data traversării posturilor vamale interne de control. Propunerea este argumentată prin faptul că procurarea (trecerea dreptului de proprietate) poate să nu coincidă cu data introducerii mărfurilor ambalate, ambalajelor pe teritoriul din partea dreaptă a Nistrului, iar obligația de reciclare a cantităților plasate pe piață poate fi exercitată în momentul în care aceste ambalaje devin deșeuri, pe teritoriul unde asociațiile de reciclare își pot desfășura activitatea.

- II. *”pentru ambalaj- în sumă absolută la o unitate de măsură a greutateii materialului din care este fabricat ambalajul (plastic, lemn, hârtie, carton, sticlă, metale feroase, și/sau inclusiv aluminiu):*

Materialul ambalajului	Cota taxei pe ambalaje (lei/tonă)
Plastic	4500
Lemn	1400
Hârtie și carton	1000
Sticlă	2000

Metale feroase	1400
Aluminiu	1400

Comentarii și propuneri: Redacția propusă lasă loc de interpretare cu privire la următoarele aspecte fundamentale:

- 1) Deși prin amendament a fost exclus din tabel un tip de material poluant - ambalajul compozit, redacția propusă lasă loc de interpretare cu referire la următorul aspect. În cazul adoptării acestor modificări, Legea nr.1540/1998 (i) va include în sine referința la ambalajul compozit definit ca fiind un ambalaj fabricat din două sau mai multe straturi de materiale diferite care nu pot fi separate manual, fiind o unitate integrală constituită dintr-un recipient interior și un înveliș exterior, care este umplută, depozitată, transportată și golită ca atare, **însă** (ii) nu va include condițiile exprese de impozitare a unui astfel de ambalaj. Astfel, se propune suplimentarea acestui amendament cu o regulă similară stabilită pentru scopul onorării obiectivelor de valorificare, prevăzută de pct.59 din HG nr.561/2020, din care să rezulte expres că în scopul impozitării ambalajul compozit se va raporta corespunzător la materialul preponderent ca greutate.
- 2) Se propune unificarea categoriilor de ambalaje din metal și aluminiu în una singură, având în vedere faptul că acestor două tipuri de ambalaje le este aplicabilă aceeași cotă de impozitare, dar și faptul că, în scopul raportării țintelor de reciclare, HG 561/2020 nu diferențiază aceste două tipuri de materiale.
- 3) Ca rezultat al excluderii din alin. (4) pct.2) art.11 din Legea nr.1540/1998 a pozițiilor tarifare referitoare la ambalaje, toate tipurile de ambalaje, indiferent de faptul la care poziție tarifară acestea se atribuie, se vor impune cu taxă reieșind din greutatea materialului. Totodată, atenționăm faptul că o categorie de ambalaje ce vor face obiectul taxării reieșind din greutatea materialului din care sînt produse se regăsesc în anexa nr.8 la Legea nr.1540/1988, pentru care taxa se aplică reieșind din valoare. Ca exemplu servesc următoarele poziții tarifare: **3919** - Plăci, folii, benzi, panglici, pelicule și alte forme plate autoadezive, din materiale plastice, chiar în rulouri; **3920** - Alte plăci, folii, pelicule, benzi, panglici și lame, din materiale plastice nealveolare, neranforsate, nestratificate, neasociate cu alte materiale, neprevăzute cu un suport; **3921** - Alte plăci, folii, pelicule, benzi și lame din materiale plastice; **3924** - Veselă, din materiale plastice – *în proiectul de Lege nr.108 vesela de unica folosință se propune a fi calificată ca ambalaj de desfacere, baza impozabilă a căreia reprezintă greutatea materialului.* Astfel, urmează a fi analizată oportunitatea, acolo unde este cazul, de a exclude din anexa nr.8 la Legea nr.1540/1998 pozițiile tarifare aferente mărfurilor care au funcția de ambalaj (vor fi utilizate pentru scopul ambalării), întru evitarea taxării duble – odată reieșind din valoarea mărfii și, ulterior, reieșind din greutatea materialului utilizat ca ambalaj.

Amendamentele propuse la articolul II al proiectului:

În vederea respectării prevederilor HG 561/2020, începând cu 1 ianuarie 2023, producătorii au aderat la sistemul colectiv, s-au înregistrat în Lista producătorilor și au achitat lunar tarife de gestionare în vederea atingerii țintelor de valorificare anuală. Totodată, din numărul total de 49 de companii, 9 dintre acestea au achitat în paralel și taxa pentru poluarea mediului. Reieșind din cele expuse, considerăm esențială compensarea taxelor acestor producători, or, dacă nu includem o asemenea prevedere, susținem producătorii de rea-credință care nu au respectat prevederile HG 561/2020 și nu s-au înregistrat în Lista producătorilor, și nu au atins țintele de valorificare anuală stabilite de Regulament.

Comentarii și propuneri: "Se completează cu Art. II al amendamentului cu un nou aliniat care va avea următorul cuprins:

" (3) Guvernul în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, urmează să elaboreze și să aprobe un mecanism de compensare a taxelor achitate în anul 2023 de către subiecții vizați la art. 11 al. (1), pentru ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30) care conține produse, ambalajul primar compozit care conține produse și ambalajul primar din aluminiu (clasificat la poziția tarifară 7612) care conține produse. Compensarea se va acorda subiecților care s-au înregistrat în Lista producătorilor (SIA MD) pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi și au atins obiectivele de valorificare pentru anul 2023, avînd ca baza de calcul ambalajele plasate pe piață începînd cu 1 ianuarie 2023, în conformitate cu prevederile HG 561/2020."

Rămînem la dispoziția Dvs., exprimînd deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea adoptării unei reglementări echilibrate și eficiente în scopul ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile în termen lung.

Cu deosebit respect,

**Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European**

Ex: eugen.cozmulici@eba.md

Tel: 079188919